

СДРУЖЕНИЕ
НА БЪЛГАРСКИТЕ
ПРОИЗВОДИТЕЛИ
НА БИОПРОДУКТИ
СБПБ

ДО МИНИСТЪР ДЕСИСЛАВА ТАНЕВА,
ДО ЗАМ-МИНИСТЪР, ЧАВДАР МАРИНОВ,
ПРЕДСЕДАТЕЛ на Работната група за изготвяне Проект на
Наредба № 5 от 2018 г. за прилагане на правилата на
биологично производство, етикетиране и контрол, и за
издаване на разрешение за контролна дейност за спазване
на правилата на биологичното производство, както и за
последващ официален надзор, Г-Н КРАЛЕВ, ДИРЕКТОР
Д-я „Растениевъдство и биологично производство” при
МЗХГ, в това число на вниманието на експертния при
МЗХГ състав от членове на работната група.

СТАНОВИЩЕ

НА СДРУЖЕНИЕ НА БЪЛГАРСКИТЕ ПРОИЗВОДИТЕЛИ НА
БИОПРОДУКТИ /СБПБ/

ОТНОСНО: НИД на Наредба № 5 от 2018 г. за прилагане на правилата на биологично производство, етикетиране и контрол, и за издаване на разрешение за контролна дейност за спазване на правилата на биологичното производство, както и за последващ официален надзор

УВАЖАЕМИ Г-ЖО МИНИСТЪР,
Г-ЖИ И ГОСПОДА ЗАМЕСТНИК МИНИСТРИ,
Г-Н ДИРЕКТОР „РАСТЕНИЕВЪДСТВО И БИОЛОГИЧНО ПРОИЗВОДСТВО” ПРИ
МИНИСТЕРСТВО НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО, ХРАНИТЕ И ГОРИТЕ НА РЪБЪЛГАРИЯ,

По повод обсъждане на частични промени с начало от 04.04. до 18.04.2019 г. се присъединихме към колегите си с коментари по някои текстове на Проекта за ИД на Наредба № 5. Ведно с мотивите на предложенията, които сме направили, както и върху текстове, в които съзираме спор, изразихме несигурност, че с така предложените изменения „на парче” при толкова много редакции на Наредбата, сме все по-разколебани в успеха на въвеждането и прилагането на пропорционални мерки спрямо установени нарушения, както и защита на интересите на потребителите на биологична продукция. Пространно сме мотивирали резервите си, че очакванията, целени с предложенията за промяна на чл. 36, ал. 5 ще доведат до намаляване на допълните разходи, свързани с вземането на проби от всеки земеделски парцел, а това от своя страна щяло да създаде благоприятни икономически предпоставки за развитие на конкурентно българското биопроизводство. Оказа се, че опасенията ни са оправдани и ефектът от промяната на нормативният акт е обратен на поставените цели, защото, освен пример за свръхрегулация, на ръба на противоречието с Регламент 889/2008 ЕК,

вместо да благоприятства, ал. 5 на чл. 36, поставя много от нас в неравностойно положение спрямо колегите в другите държави членки и неконкурентноспособни по отношение свободно движение на стоки в рамките на ЕС. Особено демотивиращо ще е за сравнително новите колеги в сектора, след 2016 г.

Видно от справката за проведените преди последно обнародваната от 30.04.2019 г. Редакция на ИД на Наредба № 5, на всяко от нашите предложения и становища има резолюция „Приема се по принцип” с мотиви „Предложението ще бъде взето предвид при следващо изменение на Наредбата/. Не сме особено мотивирани, но все пак приемайки като гаранция, че е налице воля да се приемат предложенията ни, депозираме с малка редакция становището си по Проекта за ИД на Наредба № 5, защото считаме, че не са загубили своята актуалност, като нататък в изложението ще обърнем внимание и на новите моменти, които считаме за тревожни.

При така направената и приета / Обн. ДВ. бр.75 от 11 Септември 2018г., изм. и доп. ДВ. бр.93 от 9 Ноември 2018г., изм. и доп. ДВ. бр.35 от 30 Април 2019г./ по отношение на прилаганите мерки от Приложение № 3 от Наредба № 5 от 2018 г. е свързано с налагане на нова мярка 5.5, която да обхване само засегнатата продукция на оператора и да се предприемат предпазни мерки, гарантиращи биологичния статус и качество на предлаганата на пазара продукция.

(5) При изтичане на преходния период по ал. 2 и/или ал. 3 и преди издаване на „първото за дадено стопанство” писмено доказателство по чл. 29 от Регламент (ЕО) № 834/2007 на Съвета за биологична продукция, контролиращото лице взема проби, най-малко една проба от поне една култура или продукт, и я предоставя” и ги предоставя за анализ за установяване на наличието на продукти, които не са разрешени за биологичното производство, в лаборатория, акредитирана съгласно ISO/IEC 17025/2017. В срок до 10 работни дни от получаване на лабораторния анализ, удостоверяващ липса на неразрешени вещества, и след изтичане на преходния период се издава писмено доказателство по чл. 29 от Регламент (ЕО) № 834/2007 за биологична продукция.

Забележка: Да се предвиди редакция по тази алинея, за да няма никакво съмнение, че старите биологични стопанства не влизат в хипотезата за вземане на най-малко една проба и че това е само за нови стопанства, преминаващи в преход и все още нямат писмено доказателство по чл. 29 от Регламент (ЕО) № 834/2007 на Съвета за биологична продукция

Б. Специална част- 6.3 Местоположението на пчелините, максимално да кореспондира с указанията по чл.13 Регламент 889, ако е необходимо изцяло да се преповтори нормата в обсъжданите промени, а fortiori и в изцяло новата Наредба, която неизбежно предстои:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=CELEX:02008R0889-20180101&from=NL>

*РЕГЛАМЕНТ НА КОМИСИЯТА (ЕО) № 889/2008
от 5 септември 2008 г.*

за определяне на подробни правила за прилагането на Регламент (ЕО) № 834/2007 на Съвета относно биологичното производство и етикетването на биологични продукти по отношение на биологичното производство, етикетването и контрола

Член 13

Специфични условия за отглеждане на пчелните семейства и изисквания за кошерите и местоположението на биологичните пчелини

1. Пчелините се разполагат така, че в радиус от 3 км от площадката на пчелина източниците на нектар и полен се състоят **предимно** от биологично отглеждани култури и/или естествена растителност и/или култури, обработвани чрез методи със слабо екологично въздействие, еднакви с тези, описани в член 36 от Регламент (ЕО) № 1698/2005 на Съвета (¹¹) или в член 22 от Регламент 1257/1999 на Съвета (¹²), които не могат да окажат влияние върху квалифицирането на пчеларската продукция като произведена по биологичен начин. Горните изисквания не се прилагат към области, където няма наличие на цъфтящи растения или когато кошерите са в латентно състояние през зимните месеци.
2. Държавите-членки могат да посочат региони или райони, където не се практикува пчеларство съобразно разпоредбите за биологичното производство.
3. Кошерите са направени основно от естествени материали, които не носят риск от замърсяване за околната среда или пчеларските продукти.
4. Пчелният восък за поставяне на нови основи трябва да произхожда от биологични производствени единици.
5. Без да се нарушават разпоредбите на член 25, в кошерите могат да бъдат използвани само естествени продукти като прополис, восък и растителни масла.
6. Употребата на синтетични химически средства против насекоми по време на изваждането и събирането на меда е забранено.
7. Извличането на пчелен мед от пити с пчелно пило е забранено.

Мотиви в контекста на прякото приложение на чл. 13

Биологичните пчелари наши членове, както и колегите ни от други пчеларски формации, с които споделяме тази позиция, сме силно обезпокоени от фиксирането на националния контрол върху цифрата „3 км”, което измества фокуса не върху контрола за качество, а само върху измерването в/извън 3 километровата арена на отстояние. При която и езикова редакция на Регламент 889 радиусът от 3 км е само маркера на ареала, а водещото за биологичния характер на производството е друго. Въпросът, който тук ни касае пряко, е при извършване на проверки да се взема под внимание естеството на районите, в които са разположени пчелните семейства, но не като шаблон да се измерва 3 километровата зона, а да се има предвид динамичната среда - природата сезонно се променя, т.е. вместо бланкетно да се очертава радиус от километри (3), от които да зависи преценката, приоритетът на контрола за качество да са анализите на пчелната продукция (пчелният мед) за установяване на замърсители (наличие на неразрешени вещества), като при липса на замърсители да се приема, че районът отговаря на изискванията на чл, 13, ал 1 от Регламент 889/2008. Европейският законодател не случайно е употребил изразът „ПРЕДИМНО”. В същността на чл.13 , т.1 на Регламент ЕС 889/2008 е изрично подчертано (първо), че в 3 км зона от пчелина трябва да има “ПРЕДИМНО” биологични източници на нектар и полен и (второ) изискването на отсъствие на такова влияние върху източниците на нектар, което да компрометира квалифицирането на пчеларската продукция като биологична. Последното е възможно да се установи само с анализ на продукцията – което всъщност е смисъла на втората хипотеза, че в радиус от 3 км. отстояние от площадката на

пчелина да има източници на нектар и полен предимно от биологични култури „обработвани чрез методи със слабо екологично въздействие, еднакви с тези, описани в член 36 от Регламент (ЕО) № 1698/2005 на Съвета⁽¹¹⁾ или в член 22 от Регламент 1257/1999 на Съвета⁽¹²⁾, които не могат да окажат влияние върху квалифицирането на пчеларската продукция като произведена по биологичен начин.” „Предимно” в процентно изражение е методически прието повече от 51 %.

Вариант 1: Предложението ни обективизирано по-горе е да се счита че районът отговаря на изискванията на чл. 13, ал. 1 от Регламент 889/2008, когато анализът на пчеларската продукция (пчелния мед) не установи наличие на замърсители – неразрешени вещества.

Или

Вариант 2: Изрично да се очертае обратното, че Мястото на пчелини не съответства на изискванията по чл. 13, ал. 1 от Регламент 889/2008, когато по-малко от половината от източниците на нектар и полен се състоят от биологично отглеждани култури и/или естествена растителност и/или култури, обработени чрез методите на слабо екологично въздействие и е установено наличие на неразрешени вещества в пчелния мед, които не са в резултат от дейността на оператора.

Респективно и това да е отправната точка за налагане на мярка 5.5 .

От друга страна, коментирали сме с контролиращите ни лица, че тежестта на допълнителните анализи, особено за регистрираните след 2016 г. колеги, оскъпява продукцията ни и ни поставя в неравностойна конкурентна среда с колегите от другите държави членки що се касае за достъпа ни до международните пазари. Считаме, че Правила за преход към биологично производство в частта по чл. 36, ал. 5 е пример за свръхрегулация на национално ниво, при положение, че е налице заложена европейска правна рамка, която да прилагаме пряко - Регламент (ЕО) № 889/2008 на Комисията.

В Раздел III. Издаване на заповеди от министъра на земеделието, храните и горите по чл. 2, ал. 5

(4) В случаите по ал. 1, т. 2 при установени неразрешени за биологичното производство продукти и/или вещества с период на разпад над 5 години комисията по чл. 59 изпраща становище до контролиращото лице за предприемане на действия по изключване от система на контрол. „контролиращото лице предприема действия по изключване на засегнатите парцели от система на контрол.“

Предложение:

Да се регламентира как и кой ще следи този срок от 5 години. Да се предвиди възможност за приложение на „ 2. Държавите-членки могат да посочат региони или райони, където не се практикува пчеларство съобразно разпоредбите за биологичното производство”, това в някои държави членки е установено като практика, чрез регистър на парцелите с установени неразрешени за биологичното производство продукти или вещества с изрично посочен период на разпад на откритите в тях вещества. Срокът следва да се определя от БАБХ в качеството на националната по компетентност юрисдикция.

Раздел II. Ред за издаване и отнемане на разрешение на контролиращо лице по чл. 1, т. 5

(3) В проверките по ал. 2 участват компетентни длъжностни лица, имащи съответното образование, професионална подготовка, съответен ценз и минимум три години професионален опит в сферата на биологичното производство, определени със заповед на министъра на земеделието, храните и горите.

Коментар:

Необходимо е да се дефинират ясни критерии за стандарт на компетентност, който да се разбира под „компетентни длъжностни лица” по ал. 3. В случая общото „съответно образование, професионална подготовка, съответен ценз и минимум години професионален опит в сферата на биологичното производство” съдържа в себе си само насоките, някои от които си противоречат, ако става дума за длъжностни лица при МЗХГ, които в този случай в кумулация трябва да имат освен професионален ценз И /не „или”/ минимум три години професионален опит в сферата на биологичното производство. Не е невъзможно практически да са налице такива кадри, но трябва ясни критерии за подбор, защото става дума за контрол върху контролиращи лица с правни последици издателска дейност и такава по отнемане на разрешителни. Не е ясно тук как ще се гарантира независимия контрол, регулиращ точно този специфичен сектор на обществени отношения /върху контролиращите лица/ , а ще стане ясно, ако има ясни критерии, алинея 3 е твърде обща.

Същите аргументи и притеснения от липса на ясни критерии и гаранции за обективност имаме и в частта:

Раздел III. Надзорни проверки

Чл. 53. (2) Проверките по ал. 1 се извършват от оправомощени със заповед на министъра на земеделието, храните и горите компетентни длъжностни лица, имащи съответното образование, професионална подготовка, съответен ценз и минимум три години професионален опит в сферата на биологичното производство по предварително одобрен индикативен график.

„(4) Проверките по ал. 1 се извършват съгласно утвърдени и публично известни процедури и при спазване на изискванията на чл. 92в, параграфи 1 – 3 от Регламент (ЕО) 889/2008. За резултата от извършените проверки се изготвя доклад и при констатирани нарушения се прилагат разпоредбите на чл. 22, ал. 3 и 4 от ЗПООПЗПЕС“.

Коментар:

Очевидно е необходимо и разбираме, че Процедурата за извършване на проверките тепърва ще се разработва, но ведно с обществено обсъждане на изцяло новата визия на настоящата наредба, каквато предстои с оглед многото промени, които претърпя, така и процедурата за извършване на проверки да бъде включена като приложение към проекто-наредбата, за да бъдат обществено обсъдени в едномесечен срок.

„(5) Министърът на земеделието, храните и горите утвърждава със заповед процедура за извършване на проверките по ал.1 в съответствие с чл.92в, параграф 4 от Регламент (ЕО) № 889/2008“.

Предложение:

Да отпадне „в съответствие с чл.92в, параграф 4 от Регламент (ЕО) № 889/2008“ мотиви: текстът не кореспондира с чл. 92в, параграф 4. Параграф 4 от чл. 92в на Регл. 889/2008 „4. Компетентните органи разполагат с документирани процедури за делегиране на задачи на контролните органи съгласно член 27, параграф 5 от Регламент (ЕО) № 834/2007 и за надзор съгласно настоящия член, в които се уточнява информацията, която да бъде представена от контролните органи.“, а чл. 54 на Наредба 5/2018 се отнася за Извършване на проверки на оператори, съответно подизпълнители в система на контрол от страна на компетентното звено.“

(2) Комисията представя за одобрение на министъра на земеделието, храните и горите протокол за взетите решения от заседанието.

За прецизиране на административното производство в тази му част, а и като алгоритъмът се налага да се уточни следното:

Правомощията на комисията не включват възможност да препраща към процедура. Комисията след гласуване дава мотивирано предложение на Министъра, което той приема или отхвърля. *Пример:* Комисията гласува предложение за отнемане на Разрешението за контрол на определено контролиращо лице, министърът или приема и подписва заповед за прекратяване на разрешението или отхвърля предложението на Комисията. Предложената поправка на отдела е коректна в случая и разумна. Министърът не одобрява доклада, а приема или не приема /отхвърля/ предложението на Комисията.

Заклученията от надзорните проверки на експертите се разглеждат от директора на КО, който нарежда да се изготви доклад с предложение за гласуване от Комисията. След гласуването на предложението, същото се изпраща на Министъра. Експертът е подчинен на началника и директора. Резултатът от проверката на експерта, определен със заповед на министъра, се разглежда от началника и директора, последният дава предложение на Комисията, тя го гласува и резултатът от гласуването се представя под формата на доклад на Министъра.

Идеята на формално очертания по-горе алгоритъм на процедурата е този вид административно производство да бъде гарантирано с максимална прозрачност, при спазване както условията за контрол по компетентност на различните нива, така и да е гарантирана на всеки един етап от обсъждането експертизата.

За прецизност:

По-долу само маркираме, доколкото текстовете продължават да стоят в проекта за обсъждане:

19. "Подизпълнител" е лице, на което операторът може да възлага само следните дейности: производство, преработка и съхранение на биологични продукти.

19. „Подизпълнител” е лице по смисъла на § 1, т. 35 от допълнителните разпоредби на ЗПООПЗПЕС.

Вероятно става дума за техническа грешка, по този въпрос вече има постигнат резултат за текст с обнародвания от 21.12.2018 г. ЗПООПЗПЕС? – следва т. 19 да остане само в този вариант, за да няма двусмислие: 19. „Подизпълнител” е лице по смисъла на § 1, т. 35 от допълнителните разпоредби на ЗПООПЗПЕС., а най-добре вместо препращане, буквално да се възпроизведе същия текст, приет за дефиниция на „подизпълнител”, а именно:

35. (Нова - ДВ, бр. 106 от 2018 г.) „Подизпълнител" е оператор, на който е възложено извършването на една или няколко дейности от етапите на производство, обработка и разпространение на биологични продукти по смисъла на [чл. 2](#), буква „б" от [Регламент \(ЕО\) № 834/2007](#); 36. (Нова - ДВ, бр. 106 от 2018 г.) „Оператор" е лице по смисъла на [чл. 2](#), буква „г" от [Регламент \(ЕО\) № 834/2007](#). / [ЗАКОН за изменение и допълнение на Закона за прилагане на Общата организация на пазарите на земеделски продукти на Европейския съюз \(21.12.2018\)](#) в последната редакция. И по този въпрос да се счита за приключен обществения дебат веднъж завинаги.

„5.5. В случай на установено замърсяване с неразрешени за биологичното производство продукти и/или вещества по независещи от оператора събития, съответно причини, се налага забрана за пускане и/или предлагане на пазара на определена партида или продукцията като биологична и/или в преход, премахване на термините, указващи биологичен метод на производство или производство в преход в етикетирането и рекламата на цялата партида или продукцията, и премахване на определената партида или продукцията от писменото доказателство по чл. 29, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 834/2007. Контролиращото лице писмено уведомява компетентният орган, Държавен фонд „Земеделие“ – Разплащателна агенция, другите контролиращи лица и БАБХ за наложената мярка в срок до 3 работни дни от налагането. Към уведомлението до компетентния орган се прилага информация и доказателства за установяване на нарушението. Контролиращото лице следи за прилагане на наложената мярка и одобрява предпазните мерки, които трябва да се вземат за намаляване риска от замърсяване с неразрешени продукти или вещества **(от страна на оператора.)** Преди включване на следваща продукцията от засегнатите животни, парцели, райони за събиране, пчелни семейства и аквакултури в писмено доказателство по чл. 29, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 834/2007, се вземат проби от контролиращото лице и се предоставят за анализ в акредитирана лаборатория. При повторно налагане на мярка 5.5 за едни и същи засегнати животни, парцели, пчелни семейства, аквакултури стартира нов преходен период на същите.

Препоръка:

Да се уточни кой изготвя предпазните мерки, които да одобри контролиращото лице. Коректно е направо да има препращаща норма към чл. 63, параграф 1 от Регламент ЕС 889/2008 - операторите подават пълно описание до КЛ, което включва и информация за предпазните мерки. „в) предпазните мерки, които трябва да се вземат за намаляване риска от замърсяване с неразрешени продукти или вещества, и мерки за почистване на местата за съхранение, както и на цялата производствена верига на оператора;“ „Предвидената в първа алинея декларация се проверява от надзорния или контролния орган, който публикува доклад, идентифициращ възможните пропуски и неспазвания на разпоредбите за биологично производство. Операторът също приподписва този доклад и предприема необходимите корективни мерки.“ При проверката ако не се идентифицират пропуски, приема се за одобрен от контролиращото лице и респ. превантивните мерки да приети за достатъчни.

6. В случай на мотивирано съмнение, че продукт не е в съответствие с разпоредбите на биологичното производство, контролиращото лице налага:

- Временна забрана за продажба на продукта като биологичен и/или в преход за определен от контролиращото лице срок до доказване или отстраняване на съмненията.

- Преди вземането на решение се дава възможност на оператора, съответно подизпълнителя, да направи коментар по съмнението.

- Ако съмнението на контролиращото лице не бъде потвърдено в дадения от него срок, същото се отменя най-късно с изтичането му. При потвърждаване на съмнението се налага съответната мярка от списъка по буква "Б" или се прилага т. 4.

„6. Контролиращите лица прилагат следните мерки към операторите:

6.1. В случай на мотивирано съмнение, че продукт не е в съответствие с разпоредбите на биологичното производство, контролиращото лице налага:

- Временна забрана за продажба на продукта като биологичен и/или в преход за определен от контролиращото лице срок до доказване или отстраняване на съмненията, но не по-дълъг от 30 дни или до получаване на резултата от извършен лабораторен анализ.

- Преди вземането на решение се дава възможност на оператора, съответно подизпълнителя да направи коментар по съмнението.

- Ако съмнението на контролиращото лице не бъде потвърдено в дадения от него срок, същото се отменя най-късно с изтичането му или до получаване на резултатите от извършения лабораторен анализ. При потвърждаване на съмнението се налага съответната мярка от списъка по буква „Б” или се прилага т. 4.

6.2. При установено наличие на неразрешени продукти и/или вещества за биологичното производство в партида или продукцията по решение на контролиращото лице се налага временна забрана за пускане и/или предлагане на пазара на определена партида или продукцията като биологична и/или в преход. Контролиращото лице извършва проследяване в срок от 30 дни или до излизане на резултати от извършен лабораторен анализ, за да установи причините от замърсяването.

При установена употреба на неразрешени за биологичното производство продукти и/или вещества от оператора се налага мярка 5.4. При установено наличие на неразрешение за биологичното производство продукти и/или вещества, които не са използвани от оператора се налага мярка 5.5.“.

Пожелателно:

Санкционната част при която и да е от радакциите на Наредбата очевидно е добре разработена. Все пак е добре и да се предвиди т.нар. „безвиновна отговорност”. Например: ако се установи, че оператор е използвал неразрешени вещества, преди да бъде приложена най-строгата мярка спрямо него, да има механизъм за обследване субективната страна на нарушението, ако не е налице виновно поведение, да бъдат спрени за определен период от време партиди продукцията, през които да се вземат мерки, но да не се ангажира административно-наказателна отговорност – санкциите предвидени в специалния закон (ЗПООПЗПЕС)

Отделът да предвиди механизми (мерки), с които да има не само санкциониране, но и поощряване на биологичните оператори.

Втора част на становището ни с последната актуализация:

По-горе бе резюмето на първоначалното ни становище, по което очакваме съгл. резолюциите, че принципно се приема и че ще бъде взето предвид при следващо изменение, именно да бъде сторено.

Новите моменти, по които бихме искали преди още да бъде качен проекта за новото изменение на Наредба № 5 да внесем в обсъждането на работната група, са следните:

По Параграф 32

§ 32. В чл. 48 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 2 се създава изречение второ: „Не подлежи на контрол транспортирането на опаковани биологични продукти, освен когато се извършва като подизпълнителска дейност.“.

2. В ал. 3 се създават изречение второ и трето: „След сключването на договора операторът потвърждава извършваните от него дейности в 10-дневен срок. Потвърждението се смята за дата на уведомяване на Министерството на земеделието, храните и горите за започване на съответната дейност.“.

3. Алинея 9 се изменя така:

„(9) Контролиращото лице издава документ по смисъла на чл. 29, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 834/2007 на оператор, съответно подизпълнител, с който има сключен договор за контрол и сертификация. Документът трябва да отговаря на посочените изисквания в приложения XII и XIII от Регламент (ЕО) № 889/2008. Във връзка с документа по смисъла на чл. 29, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 834/2007, контролиращото лице издава приложение към него, съдържащо справка за количеството произведена продукция през съответната година, площите, животните и/или пчелните семейства, от които е произведена, както и наличната на склад продукция от предходни години. Приложението се актуализира след приключване на стопанската година за съответните биологични продукти – растителни, животински или пчелни, както и по искане на оператора. Приложението се въвежда заедно с документа по смисъла на чл. 29, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 834/2007 в информационната база данни по чл. 45.“.

4. Създават се нови ал. 10 и 11:

„(10) При отразяване на количеството произведени пчелни продукти в справката по ал. 9, контролиращите лица оценяват достоверността на добивите при биологично производство, които не следва да надвишават средния добив при конвенционално производство за предходните 5 години, съгласно официалната статистика.

(11) Когато оператор заяви по-голямо количество произведени пчелни продукти от определените съгласно ал. 10, контролиращото лице извършва проверка на произведените, продадени и налични на склад при производителя количества и отразява резултата от нея в документа по смисъла на чл. 29, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 834/2007 и в приложението по ал. 9. На база оценка на риска контролиращото лице решава дали да извърши лабораторен анализ на конкретната партида за наличие на остатъчни количества забранени вещества в биологичните пчелни продукти.“.

5. Досегашната ал. 10 става ал. 12.

6. Досегашната ал. 11 се отменя.

Притесненията ни да бъдат създадени изобщо в този им вид тези нови текстове са, че в тях не виждаме уредба на определени обществени отношения, а лобизъм, в полза на конкретни частни интереси, които провеждат

определени участници с очевидно ключова роля в работната група. Необяснима е избирателната чуваемост на предложения с текстове от подобен характер, с очевидно разпознаваемо авторство сред колегиума.

Мотиви, поради които считаме, че така предложените нови ал. 10 и 11 вместо да подпомагат развитието на сектора, по-скоро са демотивиращи и обструктивни по причина че:

Първо: Ноторно известно е, че „При отразяването количеството произведени пчелни продукти в справката по ал. 9, контролиращите лица оценяват достоверността на добивите при биологично производство” – до тук няма спор, тъй като контролиращите ни лица имат цял каталог от мерки, включващи и установяване „достоверността на добивите”, въз основа на експертизата си издават съответното писмено доказателство по чл. 29, пар. 1 от Регламент 834/2007. Буди недоумение обаче изобщо конструирането на нормата по чл.10 при анализ на направеното предложение като текст, защото не става ясно от втората част на нормата :

„добивите при биологично производство, които не следва да надвишават средния добив при конвенционално производство за предходните 5 години, съгласно официалната статистика.”

Второ: При така формулирания текст по чл. 10, считаме са застрашени обществените отношения в сектора при хипотезите на чл. 15 от Закона за нормативните актове (ЗНА), а именно:

Чл. 15. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 46 от 2007 г.) (1) Нормативният акт трябва да съответствува на Конституцията и на другите нормативни актове от по-висока степен. (2) (Нова - ДВ, бр. 46 от 2007 г.) Ако нормативен акт противоречи на регламент на Европейския съюз, прилага се регламентът. (3) (Предишна ал.2 - ДВ, бр. 46 от 2007 г.) Ако постановление, правилник, наредба или инструкция противоречат на нормативен акт от по-висока степен, правораздавателните органи прилагат по-високия по степен акт.

Мотиви, за да твърдим горното несъответствие:

1. Не става ясно на контролиращите лица ли се вменява да съблюдават ненадвишаването средния добив при конвенционалното производство в предходните 5 години?
2. Подлага ли се на съмнение в такъв случай експертизата на оценка на контролиращите лица, констатирани съвпадение между заявеното и установеното, респ. при установена достоверност на добивите, когато е налице надвишаване средния добив при конвенционално производство в предходните 5 години, значи ли, че не трябва на оператора да се издаде съответното според Регламент 834/ писмено доказателство по чл. 29, пар.1?!
3. Кое нарича „официална статистика” нормотворецът по това предложение на нормата, защото на първо четене възникват не само гореизброените точки,

източник на бъдещи спорове, но и при внимателен анализ на нормата ще намерим още много поводи, същата да не получи стабилитет в правния мир.

4. Не на последно място е притеснението на биологичните пчелари е, че така без адекватен анализ и при съмнителни статистически данни, се поставя изкуствено таван, над който нормотворецът не приема за достоверни нито прираст, нито усилия, нито инвестиции, че на всичкото отгоре се намесва и в преценката на контролните органи – всичко това е включено като фактически състав, от който зависи едва ли не издателската дейност на писменото доказателство по чл. 29, пар.1 от Регламент 834/2007 г. Добре е да се мотивира съставителят на тези текстове и най-вече как с тази норма се изпълнява Регламент 834/2007 и изобщо къде е съответствието. Никъде в Регламент 834/2007 няма указан такъв модалитет за издаване на Писменото доказателство по чл. 29, пар.1. Изброени са изрично, в това число контролиращите лица действат в режим на утвърдени стандарти, съобразени с Европейската правна рамка. Защо с Наредба да се въздига в норма ограничител на горна граница на добивите, след като на тази норма не кореспондира нито едно такова изискване в приложимата законоуредба (приложимият в случая Регламент 834/2007)? Ето защо, считаме, че авторът на предложението е определен субект, получил трибуна в групата за изготвяне на нормативни актове, но приемайки това предложение, МЗХГ в никакъв случай не обслужва обществени отношения, а частни, корпоративни, защото подлага на съмнение всяка една стопанска инициатива у биологичните пчелари. И на ограничение. Как да бъдат мотивирани да се развиват, да инвестират?!

По повод горното, наши членове и до момента са били подлагани на рестрикции по сигнали от един от нас/членове на работната група/ именно по отношение т.нар. „достоверност на добива“.

В заключение по този пункт:

Това е изключително дискриминиращо предложение, и не трябва да се прилага изборително за даден сектор, само и само да обслужи нечий частен(личен) интерес, подчертаваме източникът е разпознаваем, по този повод сме алармирали, но чуваемостта е изборителна и само в една посока – срещу нас.

Предложение в компромисен вариант:

Или да отпаднат изобщо тези текстове или, ако все пак е целесъобразно да се лимитира горната граница на добив, то нека не е изборително само за един сектор – в случая за био-пчеларството. Да има лимити за всички: за растениевъдството –за домати, за пшеница, за плодове и зеленчуци, за етерично маслени и пр.

По сигнали на един, без да бъде направена насрещна проверка, пред МЗХГ се заклеими пчеларството като сектор, показал случаи на злоупотреби с деклариране добивите и предложението било същите да се пресекат. Следвайки тази логика на нормотвореца на новите чл. 10 и чл. 11, то за да се гарантира това, което има предвид

нормосъставителя под „достоверност на добива”, **трябва да се въведе за всички производства**, и именно с цел превенцията, която уж се целяло – но само срещу биологичните пчелари (което е пълен **non sense**), та да не се случат и в други сектори бъдещи злоупотреби с недостоверно завишени добиви. Изобщо цялото това предложение е абсурдно, но като ще се прилага превантивна мярка, то нека да е спрямо всички или изобщо да не фигурира, по причина, че противоречи на по-висш нормативен акт – Регламент 834/2007.

Още мотиви, по отношение т.нар. „официална статистика”, каквото и да влага в тази конструкция нормотворецът, пак е несериозно, защото:

Данните, които са „официално“ представени от отдел Агростатистика, са изключително недостоверни, имайки предвид начина и методите, по които се събират (част от сектора бива интервюиран по телефон или при лична среща в Общинските Служби по Земеделие, но не и по представени документи (фактури, договори за продажба и пр.) за това, което се декларира, посочват се буквално произволни цифри, общо всеки 9 от 10 интервюирани по-скоро занижават декларираните добиви.

Също така и в хоби (любителският) сектор има страшно много съботно-неделни пчелари, които отварят пчелните си семейства от уикенд на уикенд, стига да не е дъждовно, ветровито или неподходящо времето за пчеларстване, така че този вид пчеларство, който е масово разпространен в България и преобладаващ, е най-малкото некоректно да бъде използван като миродавен, и на база добивите от един хоби-любителски сектор, с преобладаващи милиционери, пожарникари, даскали и митничари(от вътрешността на страната, не тези които са на границите) да се дават насоки и да се определят добивите на хора, занимаващи се професионално с пчеларство, прилагащи иновативни технологии.

С биологично пчеларство се занимават само и единствено професионални пчелари, пчелари които са с опит, познания и образование в областта на пчеларството (всеки един био пчелар е завършил специален курс), работят ежедневно на пчелините си, прилагат иновативни технологии, местоположенията на които са разположени пчелните площадки, на които са разположени пчелните им семейства са специално подбрани, и в повечето случаи са далече от други пчелни семейства. По този начин се избягва от другият много често наблюдаван феномен, на свръх концентрация на пчелни семейства в населените места, има села с по над 6000 броя пчелни семейства. При такава свръх концентрация и при положение, че даденият район има свой медови баланс (пределен капацитет), то няма как да се постигнат сериозни като количество добиви, докато при биологичното пчеларство, където пчелните семейства са изнесени далеч от селата и са сред девствената природа, далеч от индустриалните и селскостопанските замърсители, е напълно постижимо да бъдат постигнати значително по-високи резултати от тези при хоби-любителското пчеларство, което много вероятно е в основата на резултатите, които ползва за база АГРОСТАТИСТИКА, но това не е „официална статистика”.

Нещо повече, в доклади на Европейската Комисия се цитират доста широки граници за средните добиви на пчелен мед от 9 до 52 килограма, също така типично за северно европейските държави като Финландия и Норвегия и е обичайно добивите да достигат над 100 килограма средно годишен добив от пчелно семейство, за Германия също се посочват цифри гравитиращи около 50 кг. След като за тези държави членки и северно находящи се европейски страни с много по-суров климат от този в прекрасната ни родина, с изключително благодатен за развитието на пчеларството климат, и сме в топ три от цяла Европа по био разнообразие на растителността, как е възможно именно да имат по-високи средно годишни добиви въпросните европейски страни от нас – считаме, че, отговорът е очевиден и прост – данните, които се събират от агро статистика са недостоверни по вече мотивирани по-горе в изложението съображения.

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/HTML/?uri=CELEX:52013DC0593&from=en>

(извадка от точка 4.2(непосредствено пред абзац 4.3)):

Петте държави членки с най-голям брой кошери са Испания (19,3 %), Гърция (11,8 %), Франция (10,5 %), Румъния (10 %) и Италия (8,8 %). При все това държавите с най-голям брой кошери не винаги са тези с най-високо производство на пчелен мед. Това може да се обясни с различията в околната среда (климат, количество на нектара, плътност на пчелните семейства и др.), както и с липсата на хармонизиран метод на равнище ЕС при наблюдението на броя на кошерите, което води до драстични различия в добива от кошер между държавите членки (между 9 и 51 kg през 2010 г. в ЕС). В резултат на това Германия, чийто брой кошери (5,6 %) е по-малък, отколкото този на Гърция, Италия, Франция и Румъния, произвежда повече мед от всяка от тези държави поради по-високите си добиви (до 37,2 kg на кошер през 2011 г.). Унгария също има висок среден добив на кошер (27,4 kg през 2010 г.) и поради това е четвъртият вътрешен производител в ЕС, въпреки че на територията ѝ се намират само 7,1 % от кошерите.

В заключение по последните текстове:

Можем само да се надяваме, че е въпрос на прецизиране и че ще бъде отстранено абсурдното предложение и в:

§ 44. В Приложение № 3 към чл. 48, ал. 6, б. „А Обща част“ се създават т. 10 и 11:

10. Операторът, съответно подизпълнителят може да обжалва мярка, която му е наложена от контролиращото лице по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

11. При отмяна или промяна на наложена мярка контролиращото лице уведомява компетентното звено и Държавен фонд "Земеделие" - Разплащателна агенция в срок до 3 работни дни.“.

Становището ни:

Не за първи път чрез нормативен акт на МЗХГ се прокарват опити на контролиращите лица да се вменят функции на държавен орган. В същото време с тази норма буквално биваме заблуждавани за пътя на защита, който в случая не е срещу дружествата, с които сме в частно-правни отношения - нормата изцяло задава недопустимо обжалване. Правоотношенията между контролиращите лица и контролираните лица не са на власт и подчинение, а частно-правни, независимо контролния режим, в условията на който работят. Контролиращите лица разполагат с процедури, при които могат да бъдат сезирани с възраженията ни по повод предприети мерки от изброените сред каталога си такива срещу/от контролираните от тях оператори. Контролиращите лица сезират с предприетите от тях мерки, с отменените и/или променените такива МЗХГ и ДФЗ, МЗХГ е надзорния орган, който в случая чрез тази редакция на нормата означава абдикация на Административния орган /МЗХГ/ от надзорническите му правомощия, приравнявайки контролиращите органи на държавни органи. Административният орган е издателят на индивидуалният административен акт, в резултат на сезиралото го с предприета мярка по отношение оператор, съответното контролиращо лице. На съдебен контрол обаче, по реда на Административнопроцесуалния кодекс, подлежи именно властническото изявление на Административният орган /МЗХГ и/или Държавен фонд „Земеделие”, с които държавни органи имаме отношения на власт и подчинение. Сред тези субекти с властнически правомощия, с инструментариум на държавната принуда, не попадат контролиращите ни лица и независимо дали ще се приеме или не тази абсурдна норма, обжалване което и да е волеизявление на контролиращо лице пред съответния местно компетентен административен съд или пред който и да било административен съд по реда на Административнопроцесуалния кодекс, би било **недопустимо**, а такава жалба съдът при всички случаи ще санкционира като недопустима без изобщо да я разгледа по същество.

Най-сетне следва да се има предвид и дефиницията от **ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ на АПК § 1**. (Доп. - ДВ, бр. 104 от 2013 г., в сила от 04.01.2014 г.; доп., бр. 27 от 2014 г., в сила от 25.03.2014 г.; доп., бр. 77 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.; доп., бр. 94 от 2019 г.) По смисъла на този кодекс: *1*. (Доп. - ДВ, бр. 77 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) **"Административен орган"** е органът, който принадлежи към системата на изпълнителната власт, както и всеки носител на административни правомощия, овластен въз основа на закон включително лицата, осъществяващи публични функции, и организациите, предоставящи обществени услуги.

Колкото и в някои аспекти от дейността си контролиращите лица да наподобяват функциите на държавни органи, то те не могат да бъдат сред изброените по-горе субекти с властнически правомощия, за да бъде упражняван съдебен контрол на волеизявленията им в процеса на осъществяване дейността им. Като частно-правни субекти, те разполагат с професионалната си отговорност пред третите страни, но не и по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

При горните съображения, считаме за нецелесъобразно и предложението в ПРЕХОДНИ РАЗПОРЕДБИ -

§ 45. Параграф 44 се прилага и по отношение на мерки, които са наложени до една година преди влизане в сила на наредбата

По отношение решението да се въведе обратно действие на параграф 44, във всички други мотиви, че е несъстоятелен по т. 10, на всичкото отгоре с изрична норма се възвежда действието й **ex tunc** – тепърва ще излагаме мотиви, но препоръката ни е изобщо да не се допуска, а просто да отпадне точка 10 от пар. 44, респ. и въвеждането с обратно действие на нищожна по своя характер норма. Тъй като погават фундаментални принципи в правото, такива норми не биха произвели своите правни последици, бидейки нищожни, но за да не се налага съд да го прогласява, считаме, че е по-целесъобразно още в рамките на общественото обсъждане, на работните срещи, преди изобщо да се публикува текстът в сайта за обществени консултации, същите да отпаднат.

Настоящото становище подготвихме, за да се входира на работната среща, преди окончателното публикуване на Проекта за изменение и допълнение на Наредба № 5 и при уверенията от последното обществено обсъждане в сайта за обществени консултации, където на предложенията имахме утвърдителна резолюция с обещание да бъдат съобразени в следващата промяна – каквато се надяваме да е последната.

С уважение:

Инициативен комитет при СДРУЖЕНИЕ НА БЪЛГАРСКИТЕ ПРОИЗВОДИТЕЛИ НА БИОПРОДУКТИ (СБПБ)

